

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 178/2011-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P., spol. s r. o., B., zastúpeného A., B., konajúcej prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. D. N., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 35/97 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 113/07, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 302/2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P., spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2010 doručená sťažnosť P., spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho

základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom a na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 35/97 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 113/07, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z 30. novembra 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 302/2008.

Zo sťažnosti a z jej petitu vyplýva, že sťažovateľ ako odporca bol účastníkom konania na okresnom súde od februára 1997, predmetom ktorého bolo *„zaplatenie 1.783.582,40 Sk z titulu vrátenia kúpnej ceny v dôsledku odstúpenia navrhovateľky od kúpnej zmluvy zo dňa 29. 01. 1997, ktorú uzavrela so sťažovateľom. Predmetom kúpnej zmluvy o predaji motorového vozidla č. 410/96 zo dňa 02. 04. 1996 medzi navrhovateľkou ako kupujúcou a sťažovateľom ako predávajúcim bolo osobné motorové vozidlo zn..., kúpna cena bola dohodnutá vo výške 1.783.582,40 Sk...“*.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti podrobne na strane 2 až 18 opisuje priebeh konania pred všeobecnými súdmi a uvádza konkrétne dôvody, v čom vidí porušenie svojich označených základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu postupmi okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 35/97 a najvyššieho súdu v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 113/07, ako aj posledným rozsudkom krajského súdu z 30. novembra 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 302/2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť 25. januára 2011.

Sťažovateľ tiež tvrdí, že nečinnosťou súdu prvého stupňa po podaní dovolania navrhovateľkou došlo k neodôvodneným prietahom od roku 2002 až do roku 2008, keďže sťažovateľ sa dozvedel *„o existencii dovolania voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave*

sp. zn. 10 Co 147/02, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12. 08. 2002 až na základe doručenia rozsudku dovolacieho súdu dňa 27. 11. 2008...“.

Na strane 17 v bode VI. sťažnosti „Právomoc ústavného súdu“ sťažovateľ napokon uvádza, „že podal dovolanie voči napadnutému rozsudku Krajského súdu z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom podľa ustanovenia § 237 písm. f) OSP, napriek uvedenému sa však sťažovateľ nachádza v stave procesnej neistoty, že dovolanie bude dovolacím súdom zamietnuté pre jeho neprípustnosť.“

Z uvedeného dôvodu procesnej neistoty podáva sťažovateľ súčasne aj túto ústavnú sťažnosť. V prípade zamietnutia dovolania je jediným prostriedkom, ktorý zákon na ochranu jeho práva poskytuje, ústavná sťažnosť podľa článku 127 Ústavy SR.“.

Vzhľadom na už uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„1. Základné právo spoločnosti P., spol. s r. o... na súdnu a inú ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti bez zbytočných prieťahov a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa článku 48 ods. 2 Ústavy... právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru..., právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa článku 47 ods. 3 Ústavy SR, právo vlastníť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR a právo na ochranu majetku podľa článku 1 Dodatkového protokolu... postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní sp. zn. 11 C 35/97, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 3 Cdo 113/07 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 5 Co 302/2008-228 zo dňa 30. 11. 2010 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 5 Co 302/2008-228 zo dňa 30. 11. 2010 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Spoločnosti P., spol. s r. o., B... sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20.000 eur, ktoré je Krajský súd... povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd... je povinný uhradiť spoločnosti P., spol. s r. o., B..., trovy konania v sume 314,18 eur s DPH..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu....“.

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľov a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje.

Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010).

Každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Predmetom sťažnosti (vychádzajúc z jej petitu, ktorým je ústavný súd podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný) je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 35/97 a najvyššieho súdu v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 113/07, ako aj posledným rozsudkom krajského súdu z 30. novembra 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 302/2008 došlo k porušeniu jeho základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu, ktorým sú aj zbytočné prietahy v konaní pred všeobecnými súdmi, sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 209/09).

1. Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 35/97 a najvyššieho súdu v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 113/07.

Ústavný súd zistil, že konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 11 C 35/97 v spojení s konaním krajského súdu sp. zn. 10 Co 147/02 bolo právoplatne skončené 12. augusta 2002 (ako to uvádza sám sťažovateľ na strane 3 tejto sťažnosti) a dovolacie konanie 27. novembra 2008, keď bol sťažovateľovi doručený rozsudok najvyššieho súdu z 25. septembra 2008 sp. zn. 3 Cdo 113/07 (strana 5 sťažnosti).

Keďže jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľov, ústavný súd považuje sťažnosť sťažovateľa v tejto časti vo vzťahu k postupu okresného súdu a najvyššieho súdu za oneskorene podanú, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde bez toho, aby sa zaoberal bližšie údajným namietaným porušením jeho základných práv, pretože sťažnosť sťažovateľ podal až v marci 2011.

2. Tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta rozhodnutie krajského súdu a jeho nezákonný postup z viacerých dôvodov, ústavný súd odmietol pre jej neprípustnosť podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd zo sťažnosti zistil, že v danom prípade sťažovateľ podal 28. februára 2011 dovolanie proti namietanému rozhodnutiu krajského súdu najmä z tvrdeného dôvodu [podľa § 237 písm. f) OSP], preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa má najprv a predovšetkým najvyšší súd ako súd dovolací (k podobným záverom už ústavný súd dospel vo veciach napr. m. m. III. ÚS 26/09, III. ÚS 109/2010, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 199/2010).

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ svoje námietky uplatnil aj v sťažnosti podanej ústavnému súdu, ako aj v dovolaní podanom najvyššiemu súdu, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie ešte skončené, musela byť sťažnosť

odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 358/09, III. ÚS 114/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Sťažovateľ v sťažnosti na strane 17 uvádza, že *„podal dovolanie voči napadnutému rozsudku Krajského súdu z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom podľa ustanovenia § 237 písm. f) OSP, napriek uvedenému sa však sťažovateľ nachádza v stave procesnej neistoty, že dovolanie bude dovolacím súdom zamietnuté pre jeho neprípustnosť.*

Z uvedeného dôvodu procesnej neistoty podáva sťažovateľ súčasne aj túto ústavnú sťažnosť. V prípade zamietnutia dovolania je jediným prostriedkom, ktorý zákon na ochranu jeho práva poskytuje, ústavná sťažnosť podľa článku 127 Ústavy SR.“

Ústavný súd sa v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľa prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd, majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu z 30. novembra 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 302/2008 (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002

vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľ k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu, čo sa týka tohto rozhodnutia, za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol v tejto časti ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2011